

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 30/2006 vp

Hallituksen esitys ryhmäkannelaiksi ja laiksi Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä lokakuuta 2006 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen ryhmäkannelaiksi ja laiksi Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta (HE 154/2006 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä lakialoitteen LA 92/2006 vp ryhmäkannelaiksi ja laiksi Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta (Annika Lapintie /vas ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 4 päivänä lokakuuta 2006.

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti talousvaliokunta ja ympäristövaliokunta ovat antaneet asiasta lausunnot, jotka on otettu tämän mietinnön liitteiksi (TaVL 36/2006 vp ja YmVL 43/2006 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Asko Välimaa ja erityisasiantuntija Maarit Leppänen, oikeusministeriö

- hallitusneuvos Kristian Tammivuori, kauppa- ja teollisuusministeriö
- käräjätuomari Pekka Päivänsalo, Helsingin käräjäoikeus
- laamanni Juha-Matti Murto, Lahden käräjäoikeus
- kuluttaja-asiamies Marita Wilska ja lakimies Jari Suurla, Kuluttajavirasto
- apulaisjohtaja Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari
- johtava asiantuntija Tytti Peltonen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- asianajaja Pekka Puhakka, Suomen Asianajajaliitto
- varapuheenjohtaja Eero Ollikainen, Kuluttajat - Konsumenterna ry
- professori Juha Lappalainen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Lääketeollisuus ry
- Mainostajien Liitto ry
- Suomen Kaupan Liitto
- Suomen Kuluttajaliitto ry
- Suomen Pankkiyhdistys ry
- Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi ryhmäkannelaki. Ryhmäkanteella tarkoitetaan kannetta, jota ajetaan ilman nimenomaista valtuutusta kanteessa määritellyn ryhmän puolesta siten, että asiassa annettu tuomio tulee ryhmän jäseniä sitovaksi. Laki täydentäisi soveltamisalallaan oikeudenkäynniskaaren säännöksiä riita-asioiden käsittelystä, ja se tulisi sovellettavaksi yleisissä tuomioistuimissa.

Laissa säädettäisiin niin sanotusta julkisesta eli viranomaisaloitteisesta ryhmäkanteesta. Kantajana ja ryhmän edustajana ryhmäkannetoikeudenkäynnissä toimisi viranomainen. Koska lakia sovellettaisiin kuluttajasuhteita koskevissa riita-asioissa, kannetta ajaisi kuluttajasiames. Muilla ei olisi oikeutta nostaa ryhmäkannetta.

Asian käsittely ryhmäkanteena edellyttäisi, että usealla henkilöllä on samaa vastaajaa vastaan vaatimus, joka perustuu samoihin tai samankaltaisiin seikkoihin. Ryhmäkanteena voisi ajaa sekä suorituskannetta että vahvistuskannetta. Ryhmäkanteen johdosta annettava tuomio sitoisi ryhmää edustavaa kantajaa ja niitä ryhmän

jäseniä, jotka ovat nimenomaisesti ilmoittaneet liittyvänsä ryhmään, sekä vastaajaa.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan noin kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Lakialoite

Lakialoitteessa LA 92/2006 vp ehdotetaan, että ryhmäkanne otettaisiin kuluttajasuhteita koskevien riita-asioiden lisäksi käyttöön myös ympäristövahinkoja koskevissa riita-asioissa. Viimeksi mainituissa kanneoikeus olisi Länsi-Suomen ympäristökeskuksella. Jos tämä viranomainen ei nostaisi kannetta, toissijainen kanneoikeus olisi rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on asuin ympäristön viihtyisyyden, ympäristön tai luonnonsuojelun taikka kalastuksen, maanviljelyn, poron- tai metsänhoidon edistäminen ja jonka toimialueella vahinko on ilmennyt. Toissijaisen kanneoikeuden käyttäjän olisi vastaajan niin vaatiessa asetettava vakuus tälle aiheutuvista oikeudenkäyntikuluista.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yleisarvio esityksestä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ryhmäkanteesta, joka on Suomen oikeusjärjestyksessä kokonaan uusi instituutio. Ryhmäkanteella tarkoitetaan kannetta, jota ajetaan ilman nimenomaista valtuutusta kanteessa erikseen määritellyn ryhmän puolesta. Asian käsittely

ryhmäkanteena edellyttää 1. lakiehdotuksen mukaan, että usealla henkilöllä on samaa vastaajaa kohtaan vaatimus, joka perustuu samoihin tai samankaltaisiin seikkoihin. Lisäksi edellytetään, että asian käsittely ryhmäkanteena on asiassa esitettävät vaatimukset ja todistelu huomioon ottaen tarkoituksenmukaista ja että ryhmä on riittävän täsmällisesti määritelty. Asiassa annettava tuomio sitoo ryhmän jäseniä, jotka eivät kuitenkaan ole oikeudenkäynnissä itse asianosaisia.

Lakivaliokunnan mielestä ryhmäkanne sopii hyvin täydentämään olemassa olevaa oikeussuojajärjestelmää. Uuden tyyppisen kannemahdollisuuden omaksuminen oikeusjärjestelmäämme

on omiaan parantamaan yksilöiden pääsyä oikeuksiinsa ja siten edistämään jälkikäteisen oikeusturvan tosiasiallista toteutumista. Ryhmäkanteen voidaan olettaa olevan hyödyllinen etenkin sellaisia kuluttajasuhteita koskevissa riita-asioissa, joissa yksittäiset intressit ovat yleiseltä kannalta ehkä vähäisiä mutta henkilöiden itsensä kannalta merkittäviä. Lisäksi ongelmana on, että nykyisin tällaisten pienten vaateiden toteuttamiseen yksittäisellä kanteella liittyy tavallisen kuluttajan näkökulmasta usein huomattava kulumiski.

Kuten hallituksen esityksen yleisperusteluisa (s. 25/I) todetaan, ryhmäkanteen käyttöön ottamiseen liittyy toisinaan epäilyksiä, joiden mukaan sitä voidaan käyttää väärin yksittäisten yritysten painostamiseen tai jopa vahingoittamiseen. Lakivaliokunnan mielestä hallituksen esityksessä on kuitenkin onnistuttu hyvin torjumaan tällaisten väärinkäytösten mahdollisuus. Keskeinen merkitys tässä suhteessa on sillä, että kanteen voi nostaa vain virkavastuulla toimiva kuluttaja-asiamies. On myös muistettava, että tuomioistuin valvoo ryhmäkanteen edellytysten täytymistä ja että näiden edellytysten puuttuessa kante on jätettävä viran puolesta tutkimatta. Myös talousvaliokunta on lausunnossaan katsonut, että hallituksen esitykseen sisältyvät ryhmäkanteen vireillepanoa koskevat rajaukset ehkäisevät perusteettomat kanteet.

Ryhmäkanteella voi olla myös ennalta estäviä vaikutuksia. Talousvaliokunnan mukaan jo ryhmäkannemahdollisuuden olemassaolon voidaan nimittäin ainakin joissain tapauksissa olettaa ohjaavan elinkeinonharjoittajan toimintaa niin, että kanteen nostamiseen ei ole tarvetta. Lakivaliokunta huomauttaa lisäksi siitä, että ryhmäkanteenkin on jatkossa vain yksi osa oikeus-suojajärjestelmää ja että kuluttaja-asiamiehellä on sen ohella käytettävissään mm. uuden, kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) mukainen ryhmävalitus, jonka avulla voidaan niin ikään ratkoa usealla kuluttajalla samaa elinkeinonharjoittajaa kohtaan olevia vaatimuksia. Näin ollen etukäteen on vaikea arvioida, missä määrin ryhmäkanteita tullaan tosiasiasa nostamaan.

Kokonaisuutena arvioiden lakivaliokunta pitää hallituksen esitystä ryhmäkannelaiksi tasapainoisena kokonaisuutena, jolla uusi oikeudellinen instituutio tuodaan varsin maltillisella — ehkä jopa varovaisella — tavalla osaksi Suomen oikeusjärjestystä. Valiokunnan mielestä ryhmäkannelaki on ehdotetussa muodossaan maamme vallitseviin oloihin räätälöity, nykytarpeita vastaava uudistus.

Lakivaliokunta pitää tärkeänä, että oikeusministeriö seuraa uuden lain vaikutuksia. Kun sen soveltamisesta saadaan kokemuksia, on myös arvioitava, onko kuluttaja-asiamiehellä käytettävissään riittävät voimavarat lain asianmukaiseksi täytäntöönpanemiseksi.

Lain soveltamisala

Ryhmäkannetta sovelletaan 1. lakiehdotuksen 1 §:n mukaan kuluttaja-asiamiehen toimivallan mukaisessa laajuudessa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisessä riita-asiasa. Lakia ei kuitenkaan sovelleta arvopaperimarkkina- (495/1989) tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai julkisen ostopaperin tekijän menettelyä koskevassa riita-asiasa.

Lakia valmisteltaessa oli esillä myös sen soveltamisalan ulottaminen koskemaan ympäristövahinkoja. Ympäristövaliokunta on lausunnossaan yksityiskohtaisesti tarkastellut tähän vaihtoehtoon liittyviä kysymyksiä ja päätenyt sille kannalle, että ympäristövahinkojen rajaaminen lain soveltamisalan ulkopuolelle on tässä vaiheessa perusteltua. Sen mukaan käytännössä esimerkiksi suurin osa vuosittain vesistön pilaantumiseen perustuvista ympäristövahinkokorvauksista määrätään ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisen luvan yhteydessä hallintomenettelyssä ns. virallisuus- ja samanaikaisuusperiaatteen mukaisesti. Tällöin toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat vahingot selvitetään viran puolesta ilman, että vahingonkärsijän tarvitsee vaatia korvausta. Ympäristövaliokunta on pitänyt ongelmallisena myös sitä, että ryhmäkanteen vireillepano-oikeus ympäristövahinkoasioissa osoitettaisiin alueelliselle ympäristökeskukselle. Se on katsonut tällaisen ratkaisun voivan johtaa ristiriitaan ympäristökeskuksella

jo ennestään olevien tehtävien kanssa, mikä puolestaan saattaisi olla pulmallista viranomaisen puolueettomuuden varmistamisen kannalta.

Lakivaliokunta on päätenyt puoltamaan hallituksen esityksen mukaista soveltamisalajajasta mm. sen vuoksi, että ryhmäkante on jo edellä todetuin tavoin oikeusjärjestyksessämme uusi prosessimuoto, jonka käyttöön otossa on perusteltua edetä varovaisesti. Lakivaliokunta yhtyy kuitenkin ympäristövaliokunnan näkemykseen siitä, että lain soveltamisalan laajentamista esimerkiksi ympäristövahinkoihin on myöhemmin syytä harkita, jos kuluttajansuojan alalla ja Ruotsin vastaavan lain soveltamisesta saadut kokemukset osoittautuvat myönteisiksi. Kuten hallituksen esityksen perusteluissa (s. 24/II) todetaan, Ruotsissa käynnistyy tänä vuonna selvitystyö sikäläisen ryhmäoikeudenkäyntilain vaikutuksista. Lakivaliokunnan mielestä kyseinen selvitys tarjoaa valmistuttuaan osaltaan hyvän vertailukohdan edellä mainitun soveltamisalaa koskevan arvion tekemiselle.

Yksityiskohtaiset perustelut

2. Laki kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen eduskunta on hyväksynyt lain Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta (9/2007). Laki on vahvistettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta tänä vuonna. Lakiin sisältyvän uuden 9 a §:n mukaan kuluttaja-asiamies voi omasta aloitteestaan saattaa kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi ryhmävalituksena riita-asian, joka kuuluu lautakunnan toimivaltaan ja voidaan käsitellä ryhmävalituksena siten kuin kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa säädetään.

Edellä mainitun muutoksen vuoksi ryhmäkanalakia koskeva viittaussäännös on hallituksen

esityksestä poiketen sijoitettava Kuluttajavirastosta annetun lain uudeksi 9 b §:ksi. Tämä on myös asiallisesti tarkoituksenmukaista, koska tällä tavoin lailla voidaan osaltaan osoittaa, että kuluttaja-asiamiehen tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä käyttämään tuomioistuinmenettelyä yksinkertaisempaa, vapaamuotoisempaa ja joustavampaa vaihtoehtoa.

Maaliskuun alusta voimaan tulevien muutosten sekä uuden 9 b §:n vuoksi myös lakiehdotuksen 2 ja 10 §:ää on tarkistettava. Ehdotetusta 2 §:stä on poistettava hallituksen esityksen mukainen 1 momentti, jolloin kyseinen momentti jää edellä mainitulla lailla 9/2007 muutettuun muotoonsa, ja 2 momenttiin on lisättävä viittaus ryhmäkannetta koskevaan uuteen 9 b §:ään. Samanlainen viittaus on lisättävä myös lakiehdotuksen 10 §:ään.

Johtolause. Edellä mainittujen muutosten vuoksi lakivaliokunta on tarkistanut lakiehdotuksen johtolauseita.

Lakialoite

Lakialoite LA 92/2006 vp. Valiokunta puoltaa 1. lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Siksi valiokunta ehdottaa, että lakialoite hylätään.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että lakialoite LA 92/2006 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

2.

Laki**Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kuluttajavirastosta 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (1056/1998) 2 §:n 2 momentti ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 9/2007, sekä
lisätään lakiin uusi 9 b § seuraavasti:

2 §

Hallinnollinen asema

(1 mom. *poist.*)

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske Kuluttajaviraston ja kuluttaja-asiamiehen toimintaa lainvalvontaviranomaisena eikä kuluttaja-asiamiehen toimintaa 9 §:ssä tarkoitetuissa avustasioissa, (*poist.*) 9 a §:ssä tarkoitetuissa ryhmävalitusasioissa tai 9 b §:ssä tarkoitetuissa ryhmäkanneasioissa.

9 a §

(*Poist.*)

9 b § (*Uusi*)

(Kuten HE:n 9 a §)

10 §

Muutoksenhaku

Kuluttaja-asiamiehen päätökseen asiassa, joka kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan tai joka koskee 9 §:ssä tarkoitettua kuluttajan avustamista, (*poist.*) 9 a §:ssä tarkoitettua ryhmävalituksen tekemistä taikka 9 b §:ssä tarkoitettua ryhmäkanteen nostamista, ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tai muussa laissa säädetään.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tuija Brax /vihr	Heli Paasio /sd
vpj.	Susanna Rahkonen /sd	Lyly Rajala /kok
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Tero Rönni /sd (osittain)
	Leena Harkimo /kok	Petri Salo /kok
	Anne Holmlund /kok	Pertti Salovaara /kesk
	Tatja Karvonen /kesk	Minna Sirnö /vas
	Petri Neittaanmäki /kesk	Astrid Thors /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Risto Eerola.

VASTALAUSE 1

Yleisperustelut

Oikeusministeriö asetti 9 päivänä elokuuta 2005 työryhmän valmistelemaan ehdotusta ryhmäkannelainsäädännöksi. Työryhmä luovutti mietintönsä 16 päivänä maaliskuuta 2006 (Ehdotus laiksi ryhmäkanteesta, Oikeusministeriön työryhmämietintö 2006:4). Hallitus on kuitenkin poistanut työryhmän esitykseen sisältyneen ryhmäkannemahdollisuuden ympäristövahinkojen osalta. Mielestäni ryhmäkannelakiin olisi pitänyt ottaa myös ne erityissäännökset, joita ryhmäkanteen käyttöönottonen ympäristövahingoissa edellyttää.

Ympäristövahinkolain mukaan ympäristövahingolla tarkoitetaan tietyllä alueella harjoitettavasta toiminnasta johtuvaa vahinkoa, joka on aiheutunut ympäristön pilaantumisesta, tai muuta vastaavaa häiriötä, kuten melua tai säteilyä. Ryhmäkanteen ympäristöasioissa ei lisää eikä kiristä nykyistä vahingonkorvaussääntelyä, vaan ainoastaan helpottaa siihen turvautumista.

Ryhmäkanteen oikeudenkäynnissä kantajana toimii viranomaisen ja tietyissä tapauksissa rekisteröity yhdistys tai säätiö. Kanteen oikeutta rajoittamalla varmistetaan, että kanteita ei voi nostaa kevein perustein.

Ryhmäkannelakia sovelletaan ainoastaan sellaisissa ympäristövahinkoa koskevissa riitaasioissa, jotka eivät ole käsiteltävinä muussa hallintoviranomaisessa korvausasioina.

Ehdotukseni mukaan ympäristöasioissa nostettua ryhmäkannetta ajaa alueellinen ympäristökeskus. Koska on todennäköistä, ettei ryhmäkanteita ympäristövahinkoasioissa nosteta usein, on toimivaltaisen viranomaisen tehtävät järkevintä keskittää yhdelle alueelliselle ympäristökeskukselle. Näin myös edellytykset asiantuntemuksen kehittymiselle ryhmäkanteiden nostamisen osalta ovat hajautettua järjestelmää paremmat.

Tarvittavan asiantuntijatodistelun hankkiminen ympäristövahinkoasioissa saattaa aiheuttaa huomattavia kustannuksia. Tämän takia ympäristövahinkoasiat tulee ottaa mukaan ryhmäkannelain soveltamisalaan. Hyvin usein vahingon

aiheuttajan ja vahingonkärsijän sosioekonominen asema poikkeavat toisistaan merkittävästi. Yksityishenkilön on jo taloudellisestikin lähes mahdotonta lähteä käräjäoimään ympäristövahinkoasioissa suuryrityksiä vastaan.

Kuvaava esimerkki ympäristövahingosta ja ryhmäkanteen tarpeellisuudesta on vuonna 2003 Saimaalla tapahtunut Kaukaan paperitehtaan (UPM-Kymmene) jätevesipäästö. Onnettomuudessa pääsi myrkyllistä jätevettä vesistöön. Myrkkypäästön seurauksena alueen kalat kuolivat eikä vesi ollut enää sinä kesänä uimakelpoista. Sittemmin kalakannat ovat onneksi palautuneet ja veden laatu on parantunut.

Vahinkoa kärsineet eivät toistaiseksi ole esittäneet korvausvaatimuksia käräjäoikeudessa, vaan 95 prosenttia vahingonkärsijöistä sopi korvauksista vahingonaiheuttajan kanssa. Korvaukset sovittiin tiettävästi yhtiön ulkopuolisella konsulttitoimistolla teettämän vahinkolaskelman perusteella, jossa esimerkiksi rannanomistajien häität laskettiin yleisten laskentakaavojen mukaan.

Oikeusturvaongelmana tässä asiassa on tuotu esiin se, että vahingonkärsijöillä ei ollut tasarvoista neuvotteluasemaa eikä myöskään taloudellisia mahdollisuuksia teettää kilpailevaa selvitystä aiheutuneiden vahinkojen määrästä. Onkin mahdollista, että jo pelkkä ryhmäkanteen nostamisen mahdollisuus parantaa vahingonkärsijöiden neuvotteluasemaa.

Vahinkojen pätevään todistamiseen oikeudessa tarvitaan useissa tapauksissa lukuisia asiantuntijoita ja asianajajia, jolloin oikeudenkäynnin kulut voivat nousta helposti huomattaviksi. Tämä korottaa väistämättä myös toimivaltaisen viranomaisen kynnystä kanteen nostamiselle. Siksi esitän myös, että tietyn määritelmän täytävillä rekisteröidyillä yhdistyksillä ja säätiöillä on ympäristövahinkoasioissa toissijainen oikeus nostaa ryhmäkanteen. Jos alueellinen ympäristökeskus ei pane vireille ryhmäkannetta, voi asuin ympäristön viihtyisyyttä, ympäristön- tai luonnonsuojelun taikka kalastuksen, maanviljelyn, poron- tai metsänhoidon edistämistä ajava

rekisteröity yhdistys tai säätiö nostaa ryhmäkanteen.

Toissijainen kanneoikeus on ensisijaisesti yleishyödyllisillä ja tietyn ammatin harjoittamista edistävillä järjestöillä. Ryhmäkannecoikeudenkäynnissä yleishyödyllinen järjestö ajaa kannetta, jossa välittömänä hyödyn saajana voivat olla yksityiset henkilöt. Kanneoikeuden käyttäminen ei siten edellytä sitä, että yhdistyksellä tai säätiöllä on oma välitön intressi asiassa tai että yksityisen edun edistäminen on kirjattu sen sääntöihin. Kaupunginosayhdistys voi toimia kantajana esimerkiksi lentomelua tai hajuhaittaa koskevassa asiassa, jolloin se edustaa niitä ryhmään ilmoittautuneita, jotka kanteen mukaan ovat kärsineet ympäristövahinkolain mukaan korvattavaa vahinkoa. Yhteisöjen toissijaisella kanneoikeudella mahdollistettaisiin ryhmäkanteen nostaminen sellaisessa tilanteessa, jossa aiheutta kanteen nostamiseksi ehkä on, mutta ympäristökeskus katsoo, ettei sillä ole edellytyksiä kanteen ajamiseksi.

Ryhmäkante ympäristöasioissa muodostaa luonnollisen jatkeen Århusin sopimuksen edistysaskeleille. Århusin sopimushan edisti kansalaisten tiedonsaantia, osallistumista ja muutoksenhakuoikeutta ympäristöasioissa. Ympäristöjärjestöjen mahdollisuus ajaa ryhmäkannetta on omiaan tukemaan ympäristöviranomaisten ponnisteluja yleisen ympäristöedun valvonnassa.

Ryhmäkanteen olemassaolo ei tarkoita sitä, että kanne on aina nostettava silloin, kun se on mahdollista. Mikäli vahingonaiheuttaja ja vahingonkärsijät pääsevät asiassa sopimukseen kaikkia osapuolia tyydyttävällä tavalla, kanteen nostamiseen ei ole syytä.

Ryhmäkante on myös taloudellinen tapa käsitellä oikeudessa samoja tai samantyyppisiä kanteita, koska tällöin säästytään asian päällekkäisiltä käsittelyiltä eri käräjäoikeuksissa. Myös mahdollisten keskenään ristiriitaisten ratkaisujen riski vähenee.

Ryhmäkanteen käsitteeseen on liitetty myös uhkakuvia. On esitetty, että kannemuoto mahdollistaa perusteettomien kanteiden nostamisen esimerkiksi kiristämistä tai vahingoittamistarkoituksessa. Samoin on väitetty, että ryhmäkante-

mahdollisuus lisää niin sanottujen turhien kanteiden määrää. Luonnollisesti on olennaista, että ryhmäkanteesta säädettyvä laki asianmukaisesti turvaa myös vastaajan aseman ja oikeudet. Oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin tulee toteutua aina, myös ryhmäkannemenettelyssä.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Ryhmäkannelaki

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädetään lain soveltamisalasta. Pykälän 1 momentin mukaan lakia sovelletaan kuluttaja-asiamiehen toimivallan mukaisessa laajuudessa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisen riita-asian käsittelyyn ryhmäkanteena sekä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (737/1994, jäljempänä *ympäristövahinkolaki*) tarkoitettua vahinkoa koskevan riita-asian käsittelyyn ryhmäkanteena.

Lakia sovelletaan myös ympäristövahinkolaissa tarkoitettua vahinkoa koskevan riita-asian käsittelyyn ryhmäkanteena. Ympäristövahinkolaissa lain soveltamisalaan kuuluvalla ympäristövahingolla tarkoitetaan tietyllä alueella harjoitettavasta toiminnasta johtuvaa vahinkoa, jos vahinko on aiheutunut ympäristön pilaantumisesta tai muusta vastaavasta häiriöstä, kuten melusta tai säteilystä.

Lakia sovelletaan ainoastaan ympäristövahinkoa koskevan riita-asian käsittelyssä. Se ei tule sovellettavaksi tilanteessa, jossa vahingonkorvausvaatimus esitetään rikosprosessin yhteydessä. Jos rikokseen perustuvaa korvausvaatimusta käsitellään erikseen riita-asian oikeudenkäyntimenettelyssä, ryhmäkannelaki voi tulla sovellettavaksi. Lakia ei sovelleta hallintoviranomaisessa. Ryhmäkannelaki ei siten tule sovellettavaksi ympäristönsuojelulain (86/2000) 11 luvun mukaisessa korvausasian käsittelyssä silloin, kun asia käsitellään hallintoviranomaisessa. Jos edellä tarkoitettu vahingonkorvausvaatimus käsitellään riita-asiana yleisessä tuomioistuimessa, ryhmäkannelaki tulee sovellettavaksi, jos muut edellytykset lain soveltamiselle ovat täyttyneet. Ryhmäkannelakia ei sovelleta niissä ym-

päristövahinkolain 12 §:ssä lueteltujen lakien mukaisissa menettelyissä, joissa ympäristövahinko määrätään korvattavaksi noudattaen ympäristövahinkolain aineellisia säännöksiä.

2 §. *Ryhmäkanteen edellytykset.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, millainen asia voidaan käsitellä ryhmäkanteena. Ryhmäkannetta koskevassa oikeudenkäynnissä käsiteltävien kysymysten tulee olla ryhmän jäsenille siten yhteisiä, että asia käytännössä on käsiteltävissä samassa oikeudenkäynnissä. Säännöksellä rajataan ryhmäkanteen käyttö niihin tilanteisiin, joissa ryhmäkanteen on muita käsittelymuotoja tarkoituksenmukaisempi tapa käsitellä kanteessa esitetyt vaatimukset. Ehdotuksen 1 §:n 3 momentin nojalla tulevat pykälässä mainittujen edellytysten lisäksi sovellettaviksi yleiset oikeudenkäynnin edellytyksiä koskevat säännökset.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös järjestöryhmäkanteista ympäristöasioissa.

Kanneoikeus on toissijainen. Siitä säädetään lain 5 §:ssä. Lain 2 §:n 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi erityiset edellytykset järjestöryhmäkanteita varten. Pykälän 2 momentin mukaan toissijaisen kanneoikeuden käyttäminen edellyttää 1 momentissa lueteltujen edellytysten täyttymisen lisäksi, että yhdistys tai säätiö lain 5 §:ssä säädetty ja sen taloudelliset edellytykset huomioon ottaen voi toimia asiassa kantajana ja että sen voidaan katsoa pystyvän asianmukaisella tavalla huolehtimaan sen ryhmän eduista, jota kanne koskee. Lain 5 §:ssä säädettyjä edellytyksiä selostetaan mainitun pykälän perusteluissa.

Säännöksessä tarkoitettun kantajan kelpoisuuden varmistaminen on järjestöryhmäkanteen osalta tärkeää. Ryhmäkanteessa kaikilla ryhmän jäsenillä on esittää vastaajaa kohtaan vaatimus, joka on mahdollinen saattaa vireille erilliskanteena tuomioistuimessa. Ryhmäkanteessa kantaja edustaa yksin kaikkia vaatimusten esittäjiä. Ryhmäkanteen johtaa oikeusvoimaiseen ratkaisuun, joka sitoo kaikkia ryhmän jäseniä. Koska kysymys on laajan ryhmän oikeudellisesta intressistä, on perusteltua varmistaa, että kantajan

edellytykset asian hoitamiseen ovat asianmukaiset.

Kanneoikeuden käyttäminen edellyttää, että järjestöllä on taloudelliset edellytykset toimia asiassa asianosaisena. Tämä tarkoittaisi ensisijaisesti sitä, että järjestöllä tulee olla resurssit vastata niistä juoksevista kuluista, joita kanteen ajamisesta aiheutuu. Mikään ei kuitenkaan estä sitä, että järjestö kartuttaa käyttövarojansa esimerkiksi keräämällä jäseniltään maksun kanteen nostamisen tukemiseksi. Vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvoitteen osalta lakiin ehdotetaan otettavaksi vakuuden asettamista koskeva säännös 7 §:n 3 momenttiin. Lisäksi, ottaen huomioon ryhmän jäsenten vaatimusten sisältö ja perusteet, ryhmän ja kantajan välillä ei saa olla kannetta koskevia intressiristiriitoja. Rajoituksia yhteisön jäsenmäärän tai iän suhteen ei lakiin ehdoteta otettaviksi.

Kuten pykälän 1 momentin edellytystenkin osalta, käräjäoikeuden on jätettävä kanne tutkimatta, jos se katsoo, että 2 momentissa olevat edellytykset kanteen nostamiselle eivät ole täyttyneet.

4 §. *Kanneoikeus.* Pykälän 2 momentissa säädetään toimivaltaisista viranomaisista. Sen mukaan kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisessä riita-asiassa toimivaltainen viranomainen on kuluttaja-asiamies ja vastaavasti ympäristövahinkoa koskevassa riita-asiassa Länsi-Suomen ympäristökeskus.

5 §. *Toissijainen kanneoikeus. (Uusi)* Ryhmäkannelaissa säädetään ensisijaisesti viranomaisaloitteisesta ryhmäkanteesta ja ryhmäkanteen käsittelyssä noudatettavista erityisistä menettelysäännöksistä. Tässä ehdotetaan, että myös tietyn määritelmän täyttävillä rekisteröidyillä yhdistyksillä ja säätiöillä on ympäristövahinkoasioissa toissijainen oikeus nostaa ryhmäkanteen.

Pykälän 1 momentissa säädetään, että tilanteissa, jossa Länsi-Suomen ympäristökeskus ei pane vireille ryhmäkannelain mukaista ryhmäkannetta, toissijainen kanneoikeus on rekisteröidyillä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on asuin ympäristön viihtyisyyden,

ympäristön- tai luonnonsuojelun taikka kalastuksen, maanviljelyn, poron- tai metsänhoidon edistäminen ja jonka toimialueella ympäristövahinkolaissa tarkoitettu vahinko on ilmennyt.

Järjestön toimialue voi käsittää koko valtakunnan tai se voi koskea esimerkiksi tietyn kunnan tai sen osan aluetta. Näin on myös ammatinharjoittamista edistävien järjestöjen osalta. Ammattikalastusta tai poronhoitoa edistävän yhdistyksen toimialue voi olla hyvinkin rajoittunut, esimerkiksi koskea vain tietyllä alueella ammattimaisesti harjoitettavan toiminnan edistämistä. Järjestön kanneoikeus määräytyy sen mukaan, millä tavoin yhteisön tarkoitus ja toimialue on määritelty sen säännöissä. Arviota tehtäessä huomiota tulee myös kiinnittää yhdistyksen tosiasialliseen toimintaan. Yhdistyksen toiminnan ja ajettavan ryhmäkanteen välillä tulisi olla yhteys. Lisäksi edellytetään, että yhdistys tai säätiö on rekisteröity. Rekisteröintiä koskevalla vaatimuksella pyritään osaltaan varmistamaan siitä, että kanneoikeutta ei käytetä vahingoittamistarkoituksessa.

Toissijainen kanneoikeus on ensisijaisesti yleishyödyllisillä järjestöillä. Ammatinharjoittamisen edistämistä ajavaa järjestöä ei voida määritellä yleishyödylliseksi, mutta järjestön tavoitteena tulisi olla edistää edustamansa ammatikunnan yleisiä etuja.

Ryhmäkannokäynnissä yleishyödyllinen järjestö ajaisi yksityistä etua. Kanneoikeuden käyttäminen ei siten edellytä sitä, että yhdistyksellä tai säätiöllä olisi oma välitön intressi asiassa tai että yksityisen edun edistäminen on kirjattu sen sääntöihin. Kaupunginosayhdistys voi toimia kantajana esimerkiksi lentomelua tai hajuhaittaa koskevassa asiassa, jolloin se edustaisi niitä ryhmään ilmoittautuneita, jotka kanteen mukaan ovat kärsineet ympäristövahinkolain mukaan korvattavaa vahinkoa.

Järjestöjen toissijaisella kanneoikeudella mahdollistetaan ryhmäkanteen nostaminen sellaisessa tilanteessa, jossa aiheutta kanteen nostamiseen ehkä olisi, mutta Länsi-Suomen ympäristökeskus katsoo, ettei sillä syystä tai toisesta ole edellytyksiä kanteen ajamiseen.

Koska kanneoikeus on toissijainen, pykälän 2 momentissa säädetään, että Länsi-Suomen ympäristökeskus tekee edellä mainitun yhdistyksen tai säätiön pyynnöstä päätöksen siitä, ettei se käytä asiassa kanneoikeuttaan. Ympäristökeskuksen päätöksessä ei perusteltaisi kanneoikeuden käyttämättä jättämistä eikä muutenkaan otettaisi mitään kantaa itse asiaan. Päätös on tältä osin muodollinen edellytys kanteen nostamiselle.

Ryhmän jäsenten oikeusturvan varmistamiseksi ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös asianajajakokosta järjestöryhmäkanteissa. Pykälän 3 momentin mukaan yhdistystä tai säätiötä tulee oikeudenkäynnissä avustaa asiamies. Asiamiehen on oltava asianajaja tai, jos siihen on erityinen syy, muu oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut henkilö, joka lain mukaan saa olla asiamiehenä.

6 §. Ryhmäkanteen vireillepano. Pykälän 2 momentissa säädetään niistä tiedoista, jotka haastehakemuksessa on ilmoitettava silloin, kun ryhmäkanteen nostetaan toissijaisen kanneoikeuden perusteella. Momentin mukaan haastehakemukseen on tällöin liitettävä Länsi-Suomen ympäristökeskuksen päätös siitä, ettei se nosta asiassa ryhmäkannetta, ja lisäksi 2 §:n 2 momentissa edellytetty selvitys. Lain 2 §:n 2 momentin mukaan toissijaisen kanneoikeuden käyttäminen edellyttää, että tuomioistuimien katsoo yhteisön ryhmäkanteen osalta oikeudenkäyntikepoiseksi. Kuten 2 §:n perusteluissa on todettu, kanneoikeuden käyttäminen edellyttää, että yhteisöllä on taloudelliset ja muut edellytykset toimia asiassa asianosaisena. Yhdistyksen tai säätiön taloudellinen tilanne on selvitettävissä esimerkiksi toimittamalla käräjäoikeudelle viime vuoden tase tai muu vastaava selvitys. Yhdistys voi myös esittää kartuttaneensa varojaan nimenomaan ryhmäkannetta silmällä pitäen.

Järjestön tavoitteiden tulee olla siten yhteisnevät ryhmän jäsenten vaatimusten kanssa, ettei intressiristiriitoja synny. Tämän selvittämiseksi haastehakemukseen on liitettävä yhdistyksen tai säätiön säännöt. Säännöt eivät saa olla siten laaditut, että yhdistyksen tavoitteet ja sen käytössä

olevat keinot näiden tavoitteiden saavuttamiseksi käytännössä rajaavat kantajana toimimisen ryhmäkanteasiassa yhdistyksen toimialan ulkopuolelle. Lisäksi yhdistyksen tosiasiallisen toiminnan ja ryhmäkanteena ajettavan asian välillä tulee olla asianmukainen yhteys.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että 2. lakiehdotus hyväksytään valio-
kunnan mietinnön mukaisena ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutet-
tuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Ryhmäkannelaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kuluttaja-asiamiehen toimivallan mukaisessa laajuudessa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisen riita-asian käsittelyyn ryhmäkanteena *sekä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (737/1994) tarkoitettua vahinkoa koskevan riita-asian käsittelyyn ryhmäkanteena*. Lakia ei kuitenkaan sovelleta arvopaperimarkkina-laissa (495/1989) tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai julkisen ostotarjouksen tekijän menettelyä koskevassa riita-asiassa.

(2 ja 3 mom. kuten LaVM)

2 §

Ryhmäkanteen edellytykset

(1 mom. kuten LaVM)

Jos kysymys on toissijaisen kanneoikeuden käyttämisestä, asian käsittely ryhmäkanteena edellyttää lisäksi, että yhdistys tai säätiö 5 §:ssä säädetty ja yhdistyksen tai säätiön taloudelliset edellytykset huomioon ottaen voi toimia asiassa kantajana ja että sen voidaan katsoa pystyvän

asianmukaisella tavalla huolehtimaan sen ryhmän eduista, jota kanne koskee. (Uusi)

3 §

(Kuten LaVM)

4 §

Kanneoikeus

Toimivaltainen viranomainen panee kantajana vireille ryhmäkanteen ja käyttää siinä asianosaisena puhevaltaa.

Kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisessä riita-asiassa toimivaltainen viranomainen on kuluttaja-asiamies. Ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa tarkoitettua vahinkoa koskevassa riita-asiassa toimivaltainen viranomainen on Länsi-Suomen ympäristökeskus. (Uusi)

5 § (Uusi)

Toissijainen kanneoikeus

Jos Länsi-Suomen ympäristökeskus ei pane vireille tämän lain mukaista ryhmäkannetta, toissijainen kanneoikeus on rekisteröidyllä yh-

distyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on asuinympäristön viihtyisyyden, ympäristön- tai luonnonsuojelun taikka kalastuksen, maanviljelyn, poron- tai metsänhoidon edistäminen ja jonka toimialueella ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa tarkoitettu vahinko on ilmennyt.

Länsi-Suomen ympäristökeskus tekee edellä mainitun yhdistyksen tai säätiön pyynnöstä päätöksen siitä, ettei se käytä asiassa kanneoikeuttaan.

Yhdistystä tai säätiötä tulee oikeudenkäynnissä avustaa asiamies. Asiamiehen tulee olla asianajaja tai, jos siihen on erityinen syy, muu oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut henkilö, joka lain mukaan saa olla asiamiehenä.

6 (5) §

Ryhmäkanteen vireillepano

(1 mom. kuten LaVM)

Jos kysymys on toissijaisen kanneoikeuden käyttämisestä, haastehakemukseen on liitettävä

tämän lain 5 §:ssä tarkoitettu päätös ja 2 §:n 2 momentissa edellytetty selvitys. (Uusi)

(3 mom. kuten LaVM:n 2 mom.)

7 (6) §

Ilmoittaminen ryhmäkanteen käsittelyn alkamisesta

(1 ja 2 mom. kuten LaVM)

Jos kysymys on toissijaisen kanneoikeuden käyttämisestä, kantajan on vastaajan viimeistään vastauksessaan sitä vaatiessa asetettava käräjäoikeuden hyväksymä vakuus niistä kohtuullisista oikeudenkäyntikuluista, jotka kantaja saattaa joutua korvaamaan vastaajalle. Vakuuden asettamiseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä ulosottolain (37/1895) 3 luvun 43 §:n 2 momentissa sekä 44—47 §:ssä säädetään. Jos hyväksyttävää vakuutta ei aseteta, kanne on jätettävä tutkimatta. (Uusi)

*8—20 (7—19) §
(Kuten LaVM)*

Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2007

Minna Sirnö /vas

VASTALAUSE 2

Perustelut

Hallituksen esityksen mukainen lain nimike antaa harhaanjohtavan käsityksen lain sisällöstä. Ryhmäkannelaki ei vastaa lain mukaista viranomaisaloitteista menettelyä, jossa kuluttaja-asiamies voi kuluttajariita-asiassa ajaa kannetta ryhmään ilmoittautuneiden henkilöiden lukuun. Talousvaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota tähän nimikkeestä aiheutuvaan epäkohtaan, ja lisäksi sen harhaanjohtavuus on nostettu esille useissa asiantuntijalausunnoissa, joissa on vaadittu soveltuvampaa nimikettä.

Erityinen merkitys lain sisältöä vastaavalla nimikkeellä on kansainvälisille toimijoille, jotka ehdotetusta nimikkeestä saavat helposti harhaanjohtavan kuvan. Heillä ei ole mahdollisuutta selvittää, mitä ryhmäkanteella tarkoitetaan eri maissa. Jos Suomessa uutta menettelyä kutsutaan ryhmäkanteeksi, sen tulkitaan vastaavan muissa maissa käytössä olevia ryhmäkanteita,

vaikka menettely ei vastaa yleisesti tunnettua ryhmäkannetta.

Asian merkitystä korostaa lisäksi Helsingin pörssissä listattujen yritysten poikkeuksellisen suuri ulkomaalaisomistuksen osuus. Suomen kansantalouden kannalta on tärkeää, että suomalaiset osakkeet ovat ulkomaalaisten sijoittajien silmissä houkutteleva sijoituskohde. Lakiehdotuksen nimike saattaa vaikuttaa heikentävästi Suomen kiinnostavuuteen tässä mielessä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisina paitsi 1. lakiehdotuksen nimike muutettuna laiksi kuluttaja-asiain kanteesta ja lakiehdotuksissa esiintyvä termi "ryhmäkante" muutettuna kuluttaja-asiain kanteeksi seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotukset**1.****Laki*****kuluttaja-asiain kanteesta***

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kuluttaja-asiamiehen toimivallan mukaisessa laajuudessa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisen riita-asian käsittelyyn *kuluttaja-asiain kanteena*. Lakia ei kuitenkaan sovelleta arvopaperimarkkina- (495/1989) tarkoitettua arvopaperin liikkeeseen-

laskijan tai julkisen ostotarjouksen tekijän menettelyä koskevassa riita-asiassa.

Kuluttaja-asiain kanteella tarkoitetaan kannetta, jota kantaja ajaa kanteessa määritellyn ryhmän puolesta siten, että asiassa annettava tuomio tulee myös ryhmän jäseniä sitovaksi.

Kuluttaja-asiain kanteen käsittelystä on tämän lain lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä riita-asian käsittelystä muutoin säädetään.

2 §

Kuluttaja-asiain kanteen edellytykset

Asia voidaan käsitellä *kuluttaja-asiain kanteena*, jos:

(1 kohta kuten LaVM)

2) asian käsittely *kuluttaja-asiain kanteena* on tarkoituksenmukaista ottaen huomioon ryhmän koko, asiassa esitettävien vaatimusten sisältö ja asiassa esitettävä todistelu; sekä

(3 kohta kuten LaVM)

3 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Kuluttaja-asiain kanteita käsitteleviä kärjäoikeuksia ovat Turun, Vaasan, Kuopion, Helsingin, Lahden ja Oulun kärjäoikeudet. Näistä toimivaltainen on kärjäoikeus samassa hovioikeuspiirissä kuin se kärjäoikeus, jossa vastaaja olisi velvollinen vastaamaan johonkin *kuluttaja-asiain kanteena* esitetystä vaatimuksista erikseen ajettuna.

4 §

Kanneoikeus

Kuluttaja-asiamies panee kantajana vireille *kuluttaja-asiain kanteen* ja käyttää siinä asianosaisena puhevaltaa.

5 §

Kuluttaja-asiain kanteen vireillepano

Kuluttaja-asiain kannetta koskevassa haastehakemuksessa on ilmoitettava:

(1—3 kohta kuten LaVM)

4) millä perusteella asia voidaan käsitellä *kuluttaja-asiain kanteena*;

(5—8 kohta kuten LaVM)

(2 mom. kuten LaVM)

6 §

Ilmoittaminen kuluttaja-asiain kanteen käsittelyn alkamisesta

Jollei kannetta ole oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 6 §:n mukaisesti jätetty tutkimatta tai hylätty, tuomioistuimen on viipymättä ennen haasteen antamista ilmoitettava postitse tai sähköisesti asianosaisille *kuluttaja-asiain kanteen* käsittelyn alkamisesta ja asian valmistelusta vastaavasta tuomarista. Lisäksi tuomioistuimen on asetettava määräaika ryhmään ilmoittautumiselle. Tuomioistuin voi erityisestä syystä pidentää määräaikaa.

Kantajan on viipymättä ilmoitettava tiedossa oleville ryhmän jäsenille asian vireilletulosta. Ilmoitus on toimitettava postitse tai sähköisesti. Jos ilmoitusta ei mainituin tavoin voida toimittaa kaikille määritelmän mukaisille ryhmän jäsenille, *kuluttaja-asiain kanteesta* voidaan ilmoittaa yhdessä tai useammassa sanomalehdessä taikka muulla asianmukaisella tavalla. Kantajan on toimitettava ilmoitus myös vastaajalle.

7 §

Ilmoituksen sisältö

(1 mom. kuten LaVM)

Lisäksi ilmoituksessa on mainittava perustiedot *kuluttaja-asiain kanteesta* oikeudenkäyntimuotona, ryhmän jäsenen asemasta oikeudenkäynnissä, sovinnosta, *kuluttaja-asiain kanteen* johdosta annetun tuomion oikeusvaikutuksista, muutoksenhakuoikeudesta ja oikeudenkäyntikuluvastuusta.

8 §

Ryhmän jäsenyys

Määritelmän mukainen ryhmän jäsen, joka asetetussa määräajassa on toimittanut kantajalle kirjallisen allekirjoitetun ilmoituksen halukkuudestaan osallistua *kuluttaja-asiain kanteeseen*, kuuluu ryhmään.

(2 mom. kuten LaVM)

9—17 §
(Kuten LaVM)

18 §

Muutoksenhaku

Asianosaisilla on oikeus hakea valittamalla muutosta *kuluttaja-asiain kanteen* johdosta annettuun ratkaisuun siten kuin oikeudenkäymiskaareissa säädetään.

Kuluttaja-asiain kanteen edellytyksiä koskevan oikeudenkäyntiväitteen johdosta annettuun hylkävään ratkaisuun saa hakea muutosta erikseen, jollei tuomioistuin aiheettoman viivästymisen estämiseksi tai muusta erityisestä syystä

määrää, että muutosta haetaan pääasiassa annettun tuomion tai lopullisen päätöksen yhteydessä.

Jos kantaja ei hae muutosta *kuluttaja-asiain kanteen* johdosta annettuun ratkaisuun, ryhmän jäsenellä on omassa asiassaan oikeus hakea ratkaisuun muutosta 14 päivän kuluessa valitusajan tai vastaavasti vastavalitusajan päättymisestä. Ryhmän jäsenen ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuun tyytymättömyyttä. Muilta osin muutoksenhakuun sovelletaan oikeudenkäymiskaaren säännöksiä.

19 §
(Kuten LaVM)

2.

Laki

Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kuluttajavirastosta 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (1056/1998) 2 §:n 2 momentti ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 9/2007, sekä
lisätään lakiin uusi 9 b § seuraavasti:

2 §

Hallinnollinen asema

(1 mom. kuten LaVM)

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske Kuluttajaviraston ja kuluttaja-asiamiehen toimintaa lainvalvontaviranomaisena eikä kuluttaja-asiamiehen toimintaa 9 §:ssä tarkoitetuissa avustusasioissa, 9 a §:ssä tarkoitetuissa ryhmävalitusasioissa tai 9 b §:ssä tarkoitetuissa *kuluttaja-asiain kannetta* koskevissa asioissa.

9 a §
(Kuten LaVM)

9 b §

Kuluttaja-asiain kanne

Kuluttaja-asiamies voi panna vireille *kuluttaja-asiain kanteen* siten kuin *kuluttaja-asiain kanteesta annetussa laissa* (/) tarkemmin säädetään.

10 §

Muutoksenhaku

Kuluttaja-asiamiehen päätökseen asiassa, joka kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan tai joka koskee 9 §:ssä tarkoitettua kuluttajan avustamista, 9 a §:ssä tarkoitettua ryhmävalituksen tekemistä taikka 9 b §:ssä tarkoitettua *kuluttaja-*

asiain kanteen nostamista, ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tai muussa laissa säädetään.

Voimaantulosäännös
(Kuten LaVM)

Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2007

Leena Harkimo /kok
Petri Salo /kok

Lyly Rajala /kok
Anne Holmlund /kok